

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/92/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522207480
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1522207480.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváariovej, v právnej veci manželky (navrhovateľky): A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. X, XXX XX D., zastúpenej: JUDr. Jana Juchová, advokátka, so sídlom Svätoplukova 28, 821 08 Bratislava a manžela: E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. X, XXX XX D., adresa na doručovanie: F. XX, XXX XX D., o rozvod manželstva, na odvolanie manžela proti rozsudku Mestského súdu Bratislava II zo dňa 09.11.2023, č. k. B5-60Pc/16/202-85 v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava II zo dňa 09.04.2024, č. k. B5-60Pc/16/2022-114, jednomyselne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku II. potvrdzuje.

Manželka má voči manželovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 79,85 eur, ktorú sumu je povinný manžel zaplatiť na účet právneho zástupcu manželky IBAN: B. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 09.11.2023, č. k. B5 - 60Pc/16/202 - 85 v spojení s opravným uznesením zo dňa 09.04.2024, č. k. B5-60Pc/16/2022 - 114 rozviedol manželstvo A. B., predtým G., H. G., nar. XX.XX.XXXX a E. B., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 08.05.1987 v Bratislave, zapísané v knihe manželstiev bývalého Obvodného národného výboru v Bratislave V, vo zväzku 8, ročník 1987, na strane 157, pod poradovým číslom 120 (výrok I.) a uložil manželovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke titulom náhrady trov konania sumu vo výške 283,66 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám právneho zástupcu manželky, na účet IBAN: B. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX (výrok II.).

2. Výrok I. o rozvode manželstva právne odôvodnil § 18, § 23 ods. 1, ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) majú z vykonaného dokazovania za preukázané, že manželia sú slovenskí štátni občania, z manželstva nepochádzajú žiadne deti, miestom ich posledného spoločného bydliska je byt, v ktorom naďalej žije manželka, manželia spoločne nehospodárili, manžel voči manželke páchal násilie a nejestvuje možnosť na obnovu manželského spolužitia. Vykonaným dokazovaním zistil, že Okresný súd Bratislava V uznesením zo dňa 02.03.2023, č. k. 60C/7/2023-35 manželovi uložil povinnosť, aby sa nepribližoval k manželke na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov, a ani ju nekontaktoval. Po vznesení obvinenia uznesením OR PZ Bratislava V zo dňa 27.11.2022, ČVS:ORP-750/1-VYS-B5-2022 za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, bol manžel trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 26.05.2023, sp.zn. 2T/35/2023 uznaný vinným zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere tri roky s tým, že výkon trestu odňatia slobody bol podmienene odložený s určením skúšobnej doby v trvaní štyroch rokov a uložením probačného dohľadu nad

jeho správaním v skúšobnej dobe. Súčasne bola manželovi uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej A. B. na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a trest prepadnutia vecí (1 ks dlhá strelná zbraň – jednovýstrelová perkusná puška, 1 ks krátka expanzná zbraň samonabíjacia pištoľ a 1 ks kuchynský nôž s čiernou platovou rúčkou, pričom vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát). Vychádzajúc z hore uvedených skutočností, pri súčasnom zohľadnení, že manželia nežijú v spoločnej domácnosti od 26.11.2022, nehospodária spolu, intímne nežijú a manželka má pre konanie manžela voči nej k zachovaniu manželstva absolútne odmietavý postoj dospel k záveru, že manželstvo je hlboko a trvale rozvrátené a nie je reálna možnosť a predpoklad obnovenia manželského spoluzitia. Za príčinu rozvratu medzi manželmi považoval správanie sa manžela a jeho násilie voči manželke, ktoré dosiahlo až charakter trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby a stratu vzájomného rešpektu, pomoci a vytvárania zdravého rodinného prostredia, vedúcu k citovému odcudzeniu a znefunkčneniu manželstva v dôsledku násilného správania manžela voči manželke.

3. Výrok II. o trovách konania právne odôvodnil § 55, § 57, § 58 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C. m. p.“), § 251, § 263 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C. s. p.“), § 11 ods. 1 písm. a/, § 13a ods. 1, § 15 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej „vyhláška“) majú za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu (preukázanie násillia zo strany manžela voči manželke) sú tu dané podmienky na aplikáciu ustanovenia § 55 C. m. p. a manželke ako úspešnej v konaní priznal náhradu trov konania. V konaní právne zastúpenej manželke priznal voči manželovi náhradu trov konania v plnej výške účelne uplatnených trov za zaplatený súdny poplatok vo výške 66 eur (podanie návrhu) a za trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 192,62 eur (96,31 eur za jeden úkon), vypočítané podľa § 11 ods.1 písm. a/, § 13a ods. 1 písm. a/, e/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia (06.07.2023), účasť na pojednávaní (09.11.2023) + 2x režijný paušál 2 x 12,52 eur.

4. Proti výroku II. rozhodnutia o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie manžel navrhujúc, aby odvolací súd v tejto časti rozhodnutie zmenil tak, že žiadnemu z účastníkov konania neprizná nárok na náhradu trov konania namietajúc, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci potrebný pre rozhodnutie (§ 62 ods. 1 C. m. p.). Podľa odvolateľa odôvodnenie napadnutého výroku je jednostranné a v prospech manželky, nezohľadňujúce skutočnosť, že manželke pomohol vychovať a zabezpečiť tri deti a pracoval do veku 72 rokov. Manžel nepoprel, že bol uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a bol vo väzbe 6 mesiacov bez finančných prostriedkov, avšak k spáchaniu trestného činu sa priznal iba z dôvodu, aby sa dostal z väzby. Konštatoval, že manželke by fyzicky nikdy neublížil, keď uvedené malo byť zinscenované voči jeho osobe. Všetky náklady spojené s užívaním bytu, nájmné, električka, vodné a stočné, plyn, televízia príspevok do fondu opráv bolo hradené z jeho účtu napriek tomu, že v byte nebýval. Ešte počas manželstva dcére manželky darovali 4-izbový byt, ktorý nadobudol od zamestnávateľa. Po prepustení z väzby mu brat pomohol nájsť bývanie, z bytu, ktorý užíva manželka si odniesol za prítomnosti polície iba osobné oblečenie, ktoré bolo poškodené. Podľa jeho názoru je nie je spravodlivé, aby v predmetnej veci znášal aj trovy konania a právneho zastúpenia.

5. Manželka v písomnom vyjadrení sa odvolaniu manžela označila tvrdenia manžela za nepravdivé, účelové v snahe zľahčiť jeho odsúdenie za spáchanie trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby v zmysle § 208 Trestného zákona. Uviedla, že ani po odsúdení za predmetný skutok si manžel neprizná chybu, neodsúdi a neľutuje svoje dlhodobé zlé správanie k nej, ale naopak snaží sa ju opakovane vo viacerých konaniach spochybníť. V predmetnej trestnej veci došlo k právoplatnému odsúdeniu manžela za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby v zmysle § 208 Trestného zákona, v trestnej veci vypovedali aj jej dospelé deti, ktoré tvrdenia o dlhodobom týraní zo strany manžela potvrdili. To, že bola dlhodobo týraná vyplynulo aj z vykonaného znaleckého dokazovania a za uvedený skutok bol manžel právoplatne odsúdený (trestný rozkaz vydaný Okresným súdom Bratislava V zo dňa 26.05.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.08.2023). Spoločný majetok manželov a jeho prípadné vyporiadanie nie je predmetom konania o rozvode manželstva, manžel môže o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov požiadať súd (ak sa na ňom nedohodnú) po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode a argumentácia manžela o nepriznaní trov konania za rozvod manželstva ani v tomto smere neobstojí. Z trestného rozkazu vyplýva, že manžel sa jej opakovane vyhrážal slovami ako: „vykopem ti zuby“, „zabijem ťa ty sviňa“, zastreľím ťa, keď ťa nezastreľím, tak ti rozkopem hlavu, to bude dlhšie trvať. manželku asi tri krát škrtil, udieral ju mokrým uterákom..... vytiahol na ňu pištoľ, priložil jej ju k hlave a kričal že ju zastreľí, čo u nej vyvolalo zúfalstvo, až neskôr manželka zistila, že sa jednalo

o poplašnú pištoľ... .. hodil po manželke kuchynský nôž s čepeľou o dĺžke asi 20 cm, pričom jej trafil predlaktie ľavej ruky..... čo u manželky vyvolávalo strach, stres, fyzické a psychické utrpenie.

6. Manželka poukázala na zmysel ust. 55 C.m.p. slúžiaceho pre prípady, kedy je možné aj v mimosporovom konaní priznať účastníkovi konania náhradu trov konania s podmienkou, aby sa takýto návrh súdu s ohľadom na okolnosti prípadu javil ako spravodlivý. Zdôraznila, že žiadosť o rozvod podaná jedným z manželov z dôvodu dlhodobého násillia je takým dôvodom, pre ktorý by mal súd priznať manželovi, ktorý je obeťou domáceho násillia, trovy spojené s takto podaným návrhom a následným konaním. Priznanie trov konania považuje za spravodlivé aj z dôvodu, že to bol práve manžel, ktorý jej dal dôvod (a to svojim dlhodobým zlým správaním k nej) podať návrh na rozvod manželstva a podať voči nemu aj trestné oznámenie. Vo všetkých konaniach sa opakovane vyjadrovala, že predpokladala, že s manželom spoločne dožijú v manželstve až do ich smrti. Keď sa pre ňu ale situácia stála neúnosná (aj pre opakované ohrozovanie manželom), bola nútená vo veci podať návrh na rozvod manželstva a podstúpiť konanie o rozvod manželstva. S poukazom na podanie odvolania manželom voči výroku II. rozsudku, čoho následkom sú jej ďalšie náklady vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia v odvolacom konaní, si manželka uplatnila voči manželovi aj trovy odvolacieho konania vo výške 143,22 eur v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) v sume 105,62 eur + režijný paušál v sume 13,73 eur a nakoľko sa jej advokátka stala od 20.11.2023 platcom DPH, aj DPH v sume 23,87 eur. S poukazom na uvedené navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že manžel je jej povinný zaplatiť titulom náhrady trov konania sumu vo výške 283,66 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jej právneho zástupcu na účet IBAN: B. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a priznal jej voči manželovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom odvolania a nie je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 65, § 66 C. m. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 2 ods. 1 C. m. p., § 378 ods. 1 C. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie manžela nie je dôvodné.

8.Podľa § 52 C. m. p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 55 C. m. p. súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

10. Podľa § 57 C. m. p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

11. Podľa § 58 ods.1 C.m.p. o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým konanie končí.

12.Náhrada trov konania plní v civilnom procese dve základné funkcie, a to funkciu preventívnu a funkciu sankčnú. Sankčná funkcia má eliminovať možnosti zneužívania súdneho systému v prípade, že by konanie existovalo bez nutnosti znášať náklady, ktoré sú s konaním spojené. Sankčná funkcia je obrazom štandardného sporového konania, ktorý slúži na ochranu súkromnoprávnych záujmov. Sankciu nesie spravidla ten, kto spôsobil, že je nevyhnutné brániť v konaní na súde svoje individuálne práva. Uvedené zásady nie je možné uplatňovať v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku, a to vzhľadom na okruh vecí, ktoré sú prejednávané v režime tohto zákona, ako aj z dôvodu prítomnosti verejného záujmu. V mimosporových konaniach preto platí, že každý z účastníkov si platí trovy konania sám (§ 49 C.m.p.) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka (§ 52 C.m.p.). Toto všeobecné pravidlo formulované ako generálna klauzula je prelomené v dvoch prípadoch, kedy náhradu trov konania možno priznať v prípade, že to ustanovuje zákon, podľa zásady úspechu za kumulatívneho splnenia podmienky, že to možno spravodlivo požadovať (§ 53 C.m.p.) a ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 C.m.p.).

13. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku je priznanie nároku na náhradu trov konania výnimočné. Je pritom ponechané na vôľu účastníka, či si takýto nárok na náhradu trov konania uplatní alebo nie. Keďže aplikácia § 55 C.m.p. predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, musí byť náležite odôvodnená. Rozhodujúcim kritériom pre priznanie nároku na náhradu trov konania v tomto prípade

nie je úspech v konaní. Predpoklad, že je priznanie nároku na náhradu trov konania s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, musí súd vyhodnotiť z úradnej moci. Pri hodnotení tohto kritéria by nemal súd zohľadňovať výlučne osobné a majetkové pomery účastníkov. Súd tiež pri aplikácii predmetného ustanovenia môže vyhodnocovať, ktorý z účastníkov spôsobil, že konanie muselo prebehnúť.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že manželka (navrhovateľka) si v predmetnom konaní uplatnila nárok na náhradu trov súdneho konania na pojednávaní konanom dňa 09.11.2023, čím došlo k splneniu prvej podmienky pre uplatnenie predmetného nároku v civilnom mimosporovom konaní. Odvolací súd sa následne stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že pokiaľ rozhodujúcou príčinou pre rozvrat manželstva, ktorého právnym dôsledkom bol rozvod manželstva, bolo násilie manžela voči manželke, uvedené je nevyhnutné zohľadniť aj pri posudzovaní ďalšieho rozhodujúceho kritéria pre priznanie nároku na náhradu trov súdneho konania predpokladaného ust. § 55 C.m.p. a to, či je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Z obsahu spisu v danej veci vyplýva, že uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 02.03.2023, č. k. 60C/7/2023-35 bola manželovi uložená povinnosť, aby sa nepribližoval k manželke na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov a ani ju nekontaktoval, uznesením OR PZ v Bratislave V zo dňa 27.11.2022, ČVS:ORP-750/1-VYS-B5-2022 bolo vznesené obvinenie voči osobe manžela za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a manžel bol následne trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 26.05.2023, sp.zn. 2T/35/2023 (ktorý nadobudol právoplatnosť 29.08.2023) uznaný vinným zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona. S poukazom na uvedené sa odvolací súd zhoduje s úvahou súdu prvej inštancie, že v kontexte zistených skutkových okolností danej veci je jednoznačne spravodlivé, aby nárok na náhradu trov súdneho konania bol priznaný manželke, ktorá v tomto prípade nezačala príčinu pre rozvrat manželstva, spočívajúcu v tak zásadnom zásahu do jej telesnej a duševnej integrity, ktoré súčasne naplnilo obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona. K odvolacej námietke manžela poukazujúceho na to, že k spáchaniu trestného činu sa priznal iba z dôvodu, aby sa dostal z väzby a o zinscenovaní obvinení voči nemu neprihliadol, keďže podľa § 193 C.s.p. je súd v civilnom konaní odsudzujúcim rozsudkom vyneseným v trestnom konaní viazaný. Uvedené platí aj pre ďalšie skutočnosti uvádzané manželom v odvolaní, týkajúce sa majetkových pomerov oboch manželov, užívacieho práva k bytu a hradenia nákladov s tým spojených manželom, keď ani táto argumentácia nemá v kontexte skutkových okolností danej veci pri posudzovaní podmienok pre možné použitie § 55 C.m.p. žiadny skutkový a ani právny význam.

15. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1 C. s. p. ako vecne a právne správny potvrdil.

16. V súlade s vyššie uvedenou argumentáciou rozhodol aj o trovách odvolacieho konania a manželke podľa § 55, § 58 C. m. p., § 396 ods.1 C.s.p. priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 79,85 eur za úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu nesmerujúce voči rozhodnutiu vo veci samej zo dňa 25.01.2024 vo výške 52,81 eur (§ 11 ods. 1, § 13a ods.2 písm. b/ vyhlášky), režijný paušál vo výške 13,73 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH v sume 13,31 eur (§ 18 ods.3 vyhlášky). O platobnom mieste a lehote na plnenie rozhodol podľa § 2 ods.1 C.m.p. v spojení s § 232 ods.3, § 234 ods.2, § 263 ods.1 C.s.p.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).